

TMMOB adına Elektrik Mühendisleri Odası'na düzenlenen 5. Enerji Sempozyumu 21-23 Aralık 2005 tarihleri arasında Ankara'da yapıldı. "Küreselleşmenin enerji sektöründe yapısal değişim programı ve enerji politikaları" ana başlığı altında üç günlük süreçte dünyadaki gelişmeleri de dikkate alarak Türkiye'nin enerji politikaları tartışıldı.

Küresel sermayenin açık, tek pazar hedefiyle örtüşen, sadece sermayenin değil bir anlamda hukukun da küreselleştiği ve yine ulusal yürütmenin dışında 'özerk' kurullarla şekillendirilen bir küresel enerji politisine entegre olmaya çalışan garabet bir enerji piyasası...

Bir yandan iktidarı bir yağmalama aracı gibi görüp ülke varlıklarını talan eden siyasiler, diğer yandan siyasilerle içiçe bu talana ortak olan sermaye sahipleri ve bu ikili yapının değirmenine su taşıyan bürokrat/teknokrat-medya-akademisyen ayağı... İşte bu üçlü sac ayağı üzerine oturtulmaya çalışılan dünü karanlık, geleceği bulanık enerji politikaları.

Bu resmini çizmeye çalıştığımız enerji gerçeği sempozyum içerisinde değerlendirilirken, ülke potansiyeli de ortaya konularak geleceği net görebilme, net kılabilme açısından sunulan her bir bildirinin ayrı bir önemi vardı.

Açılış bildirisi olarak Steve Thomas'ın hazırlayıp David Hall'un sunduğu "Enerji Alanında Özelleştirme ve Liberalleşme Ekseninde Avrupa Birliği Gaz ve Elektrik Direktifleri" başlıklı bildiri bir taraftan AB enerji piyasalarının oluşumunu direktiflerle birlikte anlatırken, diğer taraftan da enerji alanındaki serbestleşme ve özelleştirmelerin sonuçlarına vurgu yapmaktaydı. Özellikle küçük tüketici için fiyatlardaki artış, istihdamda yaşanan sorunlar ve tekelleşme olgusu üzerinde durulması gereken bölümlerdi. Bir diğer deyişle David Hall bize perşembenin gelişini çarşambadan göstermişti.

Gelişmekte olan ülkeler kategorisinde yer alan Türkiye için enerji tüketimi, dünya ortalamaları üzerinde bir artış trendi izleyeceği görüntüsünü vermektedir. Görünen o ki; geçmişte ve günümüzde yaşananlardan ders çıkarmak, merkezi ve stratejik bir planlama ile geleceği kurgulamak gerekmektedir. Ülkenin enerji konusunda geleceği; günü -ve kendini- kurtarma peşinde olan siyasi karar vericilere, kendini -doğası gereği- küresel sermayenin uygu-

layıcısı olarak gören EPDK yöneticilerine, sadece kendi çıkarları penceresinden bakan belirli enerji kaynakları üzerine örgütlenen üretici derneklerine, OSB yöneticilerine, nükleer lobilere bırakılmayacak kadar önem arz etmektedir. Kamunun sanayi, ekonomi, ulaşım, tarım, çevre, dışişleri birimleri ile üniversitelerin ilgili birimleri, elbetteki TMMOB başta olmak üzere demokratik kitle örgütleri ve emek örgütleri ile biraraya gelerek IMF, DB gibi küresel sermaye kurumları dışında (her bakımdan) ülkeye özgün, ülke koşullarını gören bir noktadan bakışla merkezi ve stratejik bir planlamaya gidilmelidir.

Bu planlama üretim sürecinden dağıtım sürecine kadar süreklilik ve bütünlük göstermeli, kamu eliyle doğal tekel yapısı içinde değerlendirilmelidir. Ve yine bu plan ve program gelecek hükümetleri de bağlamalıdır.

Kömür ve petrol aramalarına önem verilmeli, kaynak ayrılmalıdır. Enerji kaynaklarına yönelik potansiyelimiz gerçekçi bir yaklaşımla ortaya konulmalıdır. Jeotermal potansiyelimiz özellikle sanayi, konut, tarım ve turizmde, ısı değer bakımından ivedilikle değerlendirilmelidir.

Talep tahminleri gelişmiş ülkelerin modellerine göre değil, ülkemiz özgün koşulları dikkate alınarak geliştirilecek modellere göre yapılmalıdır.

Rüzgar, biomas-biokütle ve güneşe yönelik gelecek kurgusu mutlaka yapılmalı, toplam elektrik enerjisi içindeki payları süreç içerisinde artırılmalıdır. Özellikle 2030'lu yıllar ve sonrası için önem kazanacak olan güneş enerjisine yönelik şimdiden bütçeden AR-GE çalışmaları için pay ayrılmalıdır.

Yıllar itibarıyla ithal enerji kaynaklarına bağımlılık aşağı çekilmeli, yeni doğalgaz kontratları yapılmamalıdır.

Verimlilik, etkin kullanım ve tasarruf enerji projeksiyonları içerisinde yer almalıdır.

Kayıp-kaçaklar, OECD ortalamalarına çekilmelidir.

5. Enerji Sempozyumu'nun bu saptamalar, bu talep ve öngörülerle kamuoyunda gerektiği yeri almış olduğu inancındayız.

6. Enerji Sempozyumu'nun yine bu talep ve öngörüler doğrultusunda enerji alanında olumlu adımların atılmış olduğu bir ortamda gerçekleşmesi umuduyla...

